

DOI: 10.26886/2520-7474.2(46)2020.11

UDC: 376-056.26:796:378.4

**SPORTS TECHNOLOGIES IN THE PRACTICE OF PHYSICAL
EDUCATION OF STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENTS IN
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF INCLUSIVE TYPE**

Mykola Zhytovoz, Postgraduate

<https://orcid.org/0000-0002-5760-7626>

e-mail: asoslan@gmail.com

Open International University of Human Development “Ukraine”, Kyiv,

The article presents the results of an experimental study of the optimization of physical education of students with hearing impairments in higher education institutions of inclusive type through the use of sports technology (on the example of Greco-Roman and freestyle wrestling). Improving the levels of health, physical fitness, functional and psycho-emotional states of students with hearing impairments is possible by conditions of the organized process and taking into account their motor preferences, desire to engage in specific sports, the dynamics of their own achievements during their studies in the University. A method of accentuated training in the technique of physical exercises on the example of basic techniques in wrestling, which involves the implementation of successive technical actions, taking into account the operational psychophysical state, contributes to the positive dynamics in improving the individual motor skills of students with hearing impairments.

Key words: technique of physical exercises, teaching methods, techniques, wrestling.

аспірант, Микола Житовоз, Спортивні технології у практиці фізичного виховання студентів з порушеннями слуху в закладах

вищої освіти інклюзивного типу / ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Київ

У статті представлено результати експериментального дослідження оптимізації фізичного виховання студентів з порушеннями слуху в закладах вищої освіти інклюзивного типу шляхом використання спортивних технологій (на прикладі греко-римської і вільної боротьби). Обґрунтовано умови підвищення рівнів здоров'я, фізичної підготовленості, функціонального та психоемоційного станів студентів з порушеннями слуху, а саме: за умов спеціально організованого педагогічного процесу та з урахуванням їх рухових уподобань, бажання займатися конкретними видами спорту, динаміки власних досягнень впродовж навчання у ЗВО. Розроблено методика акцентованого навчання техніки фізичних вправ на прикладі базових технічних прийомів зі спортивної боротьби, що передбачає виконання послідовних технічних дій з урахуванням оперативного психофізичного стану, сприяє позитивній динаміці у вдосконаленні індивідуальних рухових якостей студентів з порушеннями слуху.

Ключові слова: техніка фізичних вправ, методика навчання, технічні прийоми, спортивна боротьба.

Вступ. В сучасних закладах вищої освіти існує необхідність у впровадженні оздоровчих технологій та інноваційних програм з обов'язковим дотриманням принципу використання спортивних технологій, кондиційного та оздоровчого тренування в фізкультурну практику, а також занять за видами спорту, які вважаються більш прийнятними для студентської молоді та викликають у них зацікавленість і потребу в руховій активності [6, 11]. Актуальність проблеми полягає в специфічності контингенту абітурієнтів, що різноманітний за рівнем фізичного здоров'я, фізичної підготовленості,

соціальними й моральними позиціями та установками. У закладах вищої освіти (ЗВО) інклюзивного типу акцентовано увагу на молоді з інвалідністю та порушеннями здоров'я, яка потребує особливої турботи, створення сприятливих умов для апробації нових педагогічних технологій та підходів до організації навчання цього контингенту в ЗВО. Сучасний погляд на освіту та на місце людини в суспільстві відображає інша форма навчання – інклюзія, що припускає зміну існуючих норм, уявлень і стилю поведінки групи здорових осіб. Ідеологія інклюзії заснована на ідеї включаючого суспільства. Вона означає зміну суспільства і його інститутів таким чином, щоб вони сприяли включенню іншого (людини іншої раси, віросповідання, культури, людини з обмеженими можливостями здоров'я, різним соціальним статусом тощо), сприяючи інтересам всіх членів суспільства, зростанню їх здатності до самостійного життя, забезпеченню рівності їх прав та ін. Тобто, інклюзія – це особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій відповідно до їх освітніх потреб та вимагає змін на всіх рівнях освіти і, насамперед, формування безбар'єрного освітнього середовища [9, 8,10].

Останнім часом в Україні спостерігається тенденція зростання попиту на здобуття найвищого фахового рівня серед молоді з порушеннями слуху. Про це переконливо свідчить стійке суттєве збільшення чисельності нечуючих студентів та студентів зі зниженим слухом, які навчаються у закладах вищої освіти I-IV рівнів акредитації, в яких існують різноманітні організаційні форми навчання осіб з порушеннями слуху: спеціальні групи, які працюють за єдиним планом і зі спеціальним супроводом; інтегровані групи, у яких студенти отримують допомогу з боку спеціально створених підрозділів в структурі ЗВО (ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку

людини «Україна»»); навчання студентів з порушеннями слуху в єдиному потоці без спеціального супроводу, дистанційна форма та інші. . Це дає можливість студентам цієї категорії здобувати бажаний рівень освітньої і професійної підготовки за сучасними спеціальностями (економіка підприємства, комп'ютерне програмування, вчитель початкових класів шкіл нечуючих і слабочуючих, фізична реабілітація, фізична терапія, ерготерапія, фізична культура, соціальна робота, дизайн, художнє оформлення та ін.) [2, 5, 13, 12]. Для переважної більшості юнаків і дівчат з порушеннями слуху вступ до закладу вищої освіти і початок навчання стають першим дієвим кроком у напрямку соціальної інтеграції. Набута інвалідність ставить перед людиною проблему адаптації до життя у новій якості. Це практично завжди пов'язано із необхідністю засвоєння нових життєвих та професійно важливих знань, рухових умінь і навичок, розвитку спеціальних фізичних і психічних якостей. Одним із найкращих засобів зміцнення здоров'я і виховання характеру є фізична культура. Складно переоцінити її значення і в соціальній адаптації людини з інвалідністю. Фізичні вправи допомагають навчання необхідних у житті вмінь і навичок, сприяють відновленню і розширенню діапазону рухової активності та формуванню багатьох позитивних рис характеру.

Зміна парадигми освіти на особистісно-орієнтований, діяльнісний підхід, засвоєння норм і цінностей культури створили комфортні умови для позитивних здвигів у всіх сферах індивіда. Для людини з інвалідністю такий підхід є єдиним тому, що різноманітність нозологій, супутніх порушень, не сформованість мотивів й потреб до фізичної культури потребують персонального підходу до кожного, відбору для нього індивідуального шляху фізичного й духовного розвитку. Глибокий смисл фізичної культури для осіб з порушеннями слуху криється в

розумінні ними суті процесу фізичного вдосконалення, який повинен супроводжувати людину все життя, формуючи в нього сталу мотивацію, потребу в русі в любых доступних формах, осмислення відношення до свого тіла й здоров'я, як до власної і соціальної цінності [10, 1, 4]

Існує проблема дослідження щодо обґрунтування та експериментальної перевірки використання спортивних технологій в навчально-тренувальному процесі фізичного виховання студентів з порушеннями слуху, враховуючи їх інтереси та розвиток індивідуальних рухових здібностей впродовж навчання у закладах вищої освіти. Вирішення педагогічних завдань щодо втілення спортивних технологій, підвищення здоров'я, фізичної підготовленості, психоемоційного стану студентів з порушеннями слуху під час занять фізичного виховання та спортом впродовж навчання у ЗВО інклюзивного типу набуває вагомого значення в зв'язку з вимогою суспільства відповідати вимогам обраної професії та не відчувати себе дискомфортно у подальшому житті.

Виклад основного матеріалу.

Впродовж проведення експериментальних досліджень в цьому напрямку використано загальновідомі адекватні та інформативні методи, спеціальні тести й методичні прийоми, а також відповідні методи математичної статистики. В дослідженнях брали участь студенти з порушеннями слуху (33 особи) ЗВО інклюзивного типу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»» впродовж 2016-2020

Під час проведення педагогічного експерименту розроблено і втілено в практику фізичного виховання студентів з порушеннями слуху в ЗВО інклюзивного типу інноваційну індивідуально-орієнтовану структурно-логічну схему методики акцентованого навчання техніки

фізичних вправ, що ґрунтується на використанні спортивних технологій (на прикладі спортивної боротьби), як ефективного резерву підвищення рівня здоров'я та психофізичної підготовленості юнаків з порушеннями слуху та програму навчально-тренувального процесу секції зі спортивної боротьби (греко-римської і вільної).

Ефективність методики акцентованого навчання підтверджено результатами проведеного педагогічного експерименту за динамікою рівнів фізичного здоров'я, фізичної і технічної підготовленості, функціонального та психоемоційного станів студентів з порушеннями слуху експериментальної групи. Встановлено значні позитивні зрушення за всіма досліджуваними показниками експериментальної групи і помітно менші – у контрольній групі.

Доведено, що глухота не обмежує можливості фізичного розвитку, але потребує використання багатьох спеціальних фізичних вправ, що дозволяють отримувати такі ж самі результати, як і здорова людина.

Фізичне виховання студентів з порушеннями слуху має ряд специфічних завдань (розвиток сприймання, м'язово-рухових уявлень, розширення обсягу рухової пам'яті та ін.), які вирішуються такими засобами: загальнорозвиваючі фізичні вправи, циклічні аеробні вправи, дихальні (з тривалим видихом), вправи для хребта, для розвитку координації, елементи гімнастики й акробатики, аеробіка, та, особливо, засоби спортивної боротьби. Одним із важливих аспектів в підвищенні рухової активності студентів з порушеннями слуху є аналіз рівня розвитку їх фізичних якостей, удосконалення фізичної та психологічної підготовленості до активного життя й професійної діяльності на принципах індивідуального підходу, пріоритету оздоровчої спрямованості, широкого використання різноманітних форм і методів фізичного вдосконалення. На нашу думку, ці завдання необхідно вирішувати й реалізовувати з застосуванням сучасних технологій

навчання техніці фізичних вправ, розвитку фізичних якостей, фізичного загартування й удосконалення рухової функції організму [16, 17].

Особливої уваги потребує питання вдосконалення фізичної підготовленості студентів з порушеннями слуху з застосуванням спортивних технологій, оскільки важливо спланувати навчальний та навчально-тренувальний процес таким чином, щоб вони могли ефективно поєднувати успішне навчання зі спортивним вдосконаленням впродовж всього періоду навчання у ЗВО. При цьому необхідно враховувати те, що процес вдосконалення системи фізичного виховання у ЗВО передбачає реалізацію значної частки навчальної програми бакалаврів у формі самопідготовки. У нових умовах подальше підвищення об'єму фізичної активності можливо за рахунок активного використання самостійної форми занять, втілення якої до структури фізкультурно-спортивної діяльності ЗВО дозволяє успішно вирішувати комплекс завдань, пов'язаних з фізичним вихованням студентів з порушеннями слуху.

Найбільш популярними видами спорту серед студентів з порушеннями слуху є волейбол, баскетбол та, особливо серед юнаків, спортивна боротьба. Спортивна боротьба є одним з видів спорту, що забезпечує гармонійний розвиток молоді. Спортивною боротьбою можна займатися з раннього дитинства і до похилого віку. Велике значення мають для навчання техніки фізичних вправ базові елементи зі спортивної боротьби, а саме: стійки, пересування, захвати, звільнення від захвату, тиснення, ривки, маневрування та інші елементарні дії [14, 11, 7].

Формуванню раціональної методики навчання техніки фізичних вправ та розробка інноваційних підходів навчання найбільш ефективним способом

виконання окремих її елементів приділяється недостатньо уваги науковців у сфері фізичної культури і спорту. Для реалізації методики навчання фізичним вправам студентів з порушеннями слуху необхідно попередньо визначити конкретну підготовленість їх до засвоєнню нових рухів, а саме: фізичну підготовленість (розвиток фізичних якостей) та психологічну підготовленість

(формування мотивації). Методика навчання фізичним вправам залежить від вирішення протиріччя між висунутими завданнями на заняттях фізичного виховання та існуючим рівнем рухових можливостей і навичок студентів з порушенням слуху, рівнем їх знань та умінь в обраному виді спорту. Тобто, навчання у спортивній боротьбі – педагогічний процес, спрямований на формування у студентів знань, умінь і навичок техніки фізичних вправ (рухових дій) за умови безперервного вирішування завдань всебічного фізичного розвитку. Успіх у опануванні технічними вміннями та навичками при виконанні різних фізичних вправ визначається не тільки оптимальним рівнем розвитку фізичних якостей взагалі, але й окремих груп м'язів, які забезпечують ефективність виконання конкретного технічного уміння. Недостатній рівень розвитку сили окремих груп м'язів знижує технічні можливості борця і у зв'язку з цим необхідно розробляти різноманітні комплекси фізичних вправ для розвитку окремих частин тіла та груп м'язів. Так, перевороти захопленням руки на «ключ» вимагають прояву фізичної сили м'язів рук і плечового поясу. При виконанні кидків через плече вирішальне значення має рівень розвитку сили розгиначів спини і ніг. Зміцнення м'язів шиї, спини й ніг сприяє ефективному виконанню переворотів. Сильні руки й спина дозволяють успішно застосовувати кидки нахилом із захопленням рук, а також перевороти «ключем» у партері, а оптимальний рівень розвитку м'язів спини сприяє успішному

оволодінню технікою кидка «прогином» із захопленням тулуба позаду [14, 15, 13, 12].

Особливе місце серед фізичних якостей займає витривалість. Інші якості, такі як: сила, гнучкість, швидкість, спритність (координація) у більшості випадків мають прояв при нетривалому часі виконання або при багаторазовому повторюванні, що потребує відповідного рівня витривалості. Науковцями встановлено тісний зв'язок між рівнем розвитку витривалості та станом здоров'я. Дослідженнями доведено, що чим вище розвиток витривалості людини, тим вище у нього потенціал здоров'я. Тому основними засобами підвищення здоров'я є фізичні вправи, що спрямовані на розвиток витривалості. У спортивній боротьбі відрізняють силову витривалість до динамічної роботи та статичну витривалість (здатність зберігати малорухоме положення тіла і тому ін.). Силова витривалість – складна комплексна фізична якість, яка визначається рівнем розвитку вегетативних систем, що забезпечують кисневий режим та станом нервово-м'язового апарату. Від рівня розвитку силової витривалості залежить успішність рухової діяльності борців. На заняттях з фізичного виховання витривалість формується за рахунок кросового бігу, вправ з обтяжуванням і т.ін.

Велике значення у спортивній боротьбі має вибухова сила. В процесі розвитку вибухової сили використано режими м'язової роботи та їх різновиди, а саме: динамічний режим з акцентом на переборюваний характер роботи м'язів при виконанні фізичних вправ; динамічний режим з акцентом на переборюваний характер роботи м'язів або сполучення поступового та переборюваного характерів роботи м'язів, пасивні статичні напруження, а також сполучення динамічного (переборюваного характерів роботи м'язів) і статичного режимів при виконанні спеціальних та спеціально-допоміжних вправ.

Важливою якістю у спортивній боротьбі є швидкість. Її показники у природних умовах залежать від розвиваємого прискорення, яке визначається силою м'язів і через неї масою та довжиною тіла, або його ланцюгів, довжиною важеля та ін. У більшості випадків від борців вимагається ні просте реагування на рухи, а оцінка ситуації, яка під час сутички багатократно змінюється. Фокусуємо увагу на часі простої реакції (реагування на одиночний рух) та часі складної реакції. У спортивній боротьбі долі секунд багато вирішують та відіграють важливу роль.

Для швидкого засвоєння нових рухів, техніки фізичних вправ, добре орієнтуватися у просторі та часі, здатності швидко перестроювати рухові дії відповідно до обставин, що виникають на ковдрі, татамі – необхідно вдосконалювати координаційні здібності. Акцентовано увагу на тому, що заняття на розвиток координаційних здібностей повинні передувати заняттям по оволодінню складною технікою виконання фізичних вправ. Заняття повинні бути спрямовані: на виховання адекватного реагування на раптово виникаючі ситуації, підвищення якості просторового орієнтування, вдосконалення уваги вестибулярної стійкості, координацію рухів, формування оцінки та регуляції динамічних та просторово-часових параметрів рухів.

Значну роль відіграють у навчанні техніки фізичних вправ студентів з порушеннями слуху, які займаються спортивною боротьбою, рухливі ігри. Ігрові методи навчання у фізичному вихованні студентів отримують все більше розповсюдження. Існують так звані спеціалізовані рухливі ігри, до змісту яких входять специфічні елементи спорту та формуються необхідні фізичні якості. Ігри з елементарними формами боротьби спрямовані на формування простих навичок ведення сутички у стандартних умовах з обмеженим виконанням дозволених прийомів. Ігри з дотиками, тисненнями та захватами можна

проводити як на ковдрі, так і на підлозі. Відсутність строгої регламентації навчання дозволяє індивідуалізувати технічну підготовленість студентів з порушеннями слуху та виховати варіативність рухових навичок. Використання спеціалізованих рухливих ігор, що близькі за структурою до прийомів борців у сутичці, дозволяє змінити структуру взаємодії технічної та спеціальної фізичної підготовленості студента: всі якості демонструють більш тісний взаємозв'язок та починають працювати на результат. Обгрунтовано ефективність використання ігрової методики з використанням окремих елементів, прийомів з видів спорту при навчання техніки фізичних вправ на заняттях з фізичного виховання студентської молоді з порушеннями слуху.

Виховання фізичних якостей у студентів з порушеннями слуху, що займаються спортивною боротьбою, здійснюється у всіх формах занять. Для виховання необхідних фізичних якостей, насамперед, необхідно виділити вправи, пов'язані безпосередньо з боротьбою: навчальні, навчально-тренувальні, тренувальні та змагальні сутички. Для покращення будь-якої фізичної якості необхідно достатнє повторення певних прийомів, тому у цих випадках доцільно застосовувати близькі до рухів борця вправи з використанням різного обладнання. Пріоритет віддається загальнофізичним вправам, що забезпечують формування основних груп м'язів і реалізацію таких природних для людини рухів, як біг, стрибки, гімнастика, плавання, ігри.

Фізична підготовка багатокomпонентна за своїм складом, ієрархічно організована і взаємодіє з іншими видами підготовки студентів з порушеннями слуху. Її формування та удосконалення ґрунтуються на розвитку і вдосконаленні рухових якостей, морфо-функціональному розвитку організму студентів і здійснюються

диференційовано, у співвідношенні зі станом здоров'я та рівня фізичної підготовленості.

Заключення.

Отримані результати дослідження дають підстави для акцентування уваги фахівців на наступних аспектах оптимізації навчально-тренувального процесу фізичного виховання студентів з порушеннями слуху впродовж їх навчання у ЗВО.

Орієнтовану структурно-логічну схему методики акцентованого навчання техніки фізичних вправ, що ґрунтується на використанні спортивних технологій (на прикладі греко-римської і вільної боротьби) запроваджено, як ефективний резерв підвищення рівня фізичного здоров'я, фізичної та технічної підготовленості, функціонального і психоемоційного станів студентської молоді різних ЗВО.

Визначено форми, методи та засоби фізичного виховання з використанням спортивних технологій (на прикладі базових технічних прийомів зі спортивної боротьби), спрямованих на підвищення рівнів здоров'я студентів, що сприяє у подальшому житті їх професійній діяльності шляхом набуття корисних умінь та навичок та надання рівних можливостей у сфері трудових відносин.

Здійснювати акцентоване навчання техніки виконання простої і складної технічної дії за розробленим алгоритмом, що передбачає виконання послідовних технічних дій з урахуванням оперативного психофізичного стану, акцентуючи увагу на методах навчання: поясненні, показу, виконанні елементів техніки вправи, виконання вправ в цілому, виконанні вправ з партнером, виконанні вправ з партнером в різних умовах, виправлення помилок, досягнення конкретного (бажаного) результату.

На навчально-тренувальних заняттях з фізичного виховання студентів з порушеннями слуху у ЗВО інклюзивного типу *акцентувати*

увагу на наступному: необхідно виконувати вправи, що пов'язані з прискореним темпом роботи та розвитку кінестетичного контролю, який в різних випадках замінює відсутній слуховий аналізатор. Збільшення об'єму рухової активності, часу в режимі дня для занять фізичними вправами, сприяє оптимальному фізичному розвитку студентів з порушеннями слуху, а також корекції недоліків рухових функцій. Проведення навчально-тренувальних занять з молоддю з порушеннями слуху суттєво впливає на точність сприйняття «в відчутті часу», а також на специфіку окремих часових параметрів, що пов'язані з оцінкою, відмірюванням та відтворюванням. Систематичне використання спеціально підібраних фізичних вправ, спрямованих на усунення недоліків фізичного розвитку та рухових функцій.

Акцентувати увагу на тому, що студентська молодь з порушенням слуху має обмежений лексичний запас, навчання техніки фізичних вправ необхідно починати за схемою: формування уявлення щодо дефініцій спортивної термінології і закріплення дефініцій спортивної термінології зі спортивної боротьби після їх використання. Основні методичні прийоми : опис вправи і її елементів, умови виконання, показ техніки вправ, ілюстрація їх за допомогою різних наочних посібників, фото-, кіно-, відео- зйомка виконання вправ у полегшених умовах. Мовна інформація складається з пояснення, методичних вказівок щодо назви і послідовності фаз виконання рухів, дій ніг, рук, голови, тулуба, рекомендації для самоконтролю і виправлення помилок. У процесі повідомлення використовувати всі форми мови: усну, письмову, дотикову, жестову. Для успішного навчання технічним діям необхідно враховувати групу передумов, що характеризує готовність студента з порушеннями слуху до засвоєння навчального матеріалу.

Перша передумова – фізична готовність студента з порушеннями

слуху. Навчання любому технічному прийому потребує конкретного рівня розвитку фізичних якостей, тому перед початком навчання необхідно виявити їх рівень розвитку. Якщо він недостатній для засвоєння запрограмованих технічних дій, то необхідно спланувати період попередньої фізичної підготовки.

Друга передумова – рухова і, в першу чергу, координаційна готовність.

Третя передумова – психічна готовність. Достатній рівень психічної готовності досягається за умов вивчення тільки тих фізичних вправ, що знаходяться у зоні стимулюючої складності і гарантує небезпечність їх виконання. Необхідно навчати прийомам самострахування, володіння якими підвищує впевненість студентів з порушеннями слуху.

Література:

1. Адирхаєв С.Г. (2013). Організаційно-педагогічні основи фізичного виховання і спорту студентів з особливими потребами у ВНЗ: монографія. Київ. 381.
2. Байкіна Н.Г., Крет Я.В., Силантьєв Д.О. (2002). Методика викладання фізичної культури та спорту інвалідів: навчальний посібник. Запоріжжя. 86.
3. Блавт О.З. (2016). Система контролю у фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп: монографія. Львів. Львівська політехніка, 512.
4. Боднар І. (2017). Диференційне фізичне виховання: навчальний посібник. Львів. 200.
5. Величко О., Гришина О., Єзловецька Г. (2007). Погляд на проблему доступності вищої освіти для студентів із сенсорними вадами Дефектологія. №3. 50-53.

6. Довгань Н.Ю. (2017). Виховання фізичної культури студентів (теоретико-методичний аспект): монографія. Миколаїв. Іліон, 526.
7. Житовоз М.П. (2021). Оптимізація процесу навчання техніки фізичних вправ студентів з вадами слуху на заняттях з фізичного виховання. Молодь: освіта, наука, духовність: матеріали XVIII Всеукраїнської наукової конференції студентів і молодих вчених (12-13 травня 2021 р., м. Київ). 49-51.
8. Інклюзивна освіта в Україні: здобутки, проблеми та перспективи / Дослідження стану інклюзивної освіти в Україні. Червень 2011-січень 2012//ГО «Європейська дослідницька асоціація» (ERA) у співпраці з дослідницькою компанією InMind, ГО «Демократичні ініціативи молоді». [Електронний ресурс].
9. Кольченко К.О., Нікуліна Г.Ф. (2008). Інклюзивне університетське середовище як запорука якісної і доступної вищої освіти. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Збірник наукових праць. Київ. Університет «Україна», 5 (7). 10-14.
10. Чайковський М.Є. (2015). Особливості впровадження інклюзії у вищому навчальному закладі: навч.посіб. Київ. Університет «Україна», 152.
11. Ткаченко П.П. (2016). Модернізація системи фізичного виховання студентів на основі особистісно орієнтованого вибору рухової активності. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка . Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання і спорт. – Вип.139.- Т.1.- Чернігів. Вип.139, 183-186.
12. Тодоров П.І. (2015). Вдосконалення силових якостей у спортивній підготовці слабчуючих борців 17-18 років. Наука і освіта. Київ. №5., 114-119.
13. Joseph P. Adapted physical education and sport/ Joseph P., Winnick, EdD. State University of New York, College at Brockport, 2010. – 608.

14. Gierczuk D. Correlations between selected coordination motor abilities and technical skills of Greco-Roman wrestlers aged 14-15 / D. Gierczuk, J. Sadowski // Arch. Budo. 2006. - №5. 40-44
15. Karnincic H. Profile during Greco-Roman wrestling / H. Karnincic, Z. Tocilj, O. Uljevic [and others] // Journal of Sports Science and Medicine. – 2009. - №8. 17-19.
16. Lieberman L.J. Fitness for individuals who are visually impaired and deaf-blind / L.J. Liberman // Re.View, 2002. – № 1 (34). 13-23.
17. Lieberman L.J. Play and recreation habits of youth who are deaf-blind / L.J. Liberman, V. Mac. // Journal of Visual Impairment and Blindness, 2003. – № 97 (12). 755-768.

References:

1. Adyrkhaev, SG, (2013) Organizational and pedagogical bases of physical education and sports of students with special needs in higher education: monograph. Kyiv. University of "Ukraine", 20- 381[in Ukrainian].
2. Baikina, NG, Crete, DO, Silantiev (2002) Methods of teaching physical culture and sports for the disabled: a textbook. Zaporozhye. ZSU, 86. [in Ukrainian].
3. Blaut, OZ, (2016) System of control in physical education of students of special medical groups: monograph. Lviv. Lviv Polytechnic Publishing House, 512/ [in Ukrainian].
4. Bodnar, I, (2017) Differential physical education: a textbook. Lviv. LDUFK, 200. [in Ukrainian].
5. Velychko, O, O, Hryshyna, G, Yezlovetska (2007) A look at the problem of accessibility of higher education for students with sensory disabilities. Defectology. №3. 50-53. [in Ukrainian].

6. Dovgan, NYu, (2017) Education of physical culture of students (theoretical and methodological aspect): monograph. Mykolaiv. Ilion, 526. [in Ukrainian].
7. Zhytovoz, M.П. (2021) Optimization of the process of teaching the technique of physical exercises to students with hearing impairments in physical education classes. Youth: education, science, spirituality. Proceedings of the XVIII All-Ukrainian Scientific Conference of Students and Young Scientists (May 12-13, Kyiv). 49-51. [in Ukrainian].
8. Inclusive education in Ukraine: achievements, problems and prospects / Research of inclusive education in Ukraine. June 2011-January 2012 // NGO "European Research Association" (ERA) in cooperation with the research company InMind, NGO "Democratic Youth Initiatives". [Electronic resource].
9. Kolchenko, KO, Nikulina G.F. (2008) Inclusive university environment as a guarantee of quality and affordable higher education Actual problems of education and upbringing of people with special needs: Collection of scientific works. Kyiv. University "Ukraine". 5 (7). 10-14. [in Ukrainian].
10. Tchaikovsky, ME, (2015) Features of the introduction of inclusion in higher education: textbook. Kyiv. University of Ukraine, 152. [in Ukrainian].
11. Tkachenko, PP, (2016) Modernization of the system of physical education of students on the basis of personality-oriented choice of motor activity. Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T.G. Shevchenko. Series: Pedagogical sciences. Physical education and sports. Issue 139.-Vol.1. Chernihiv. ChNPU, 183-186. [in Ukrainian].
12. Todorov, PI, (2015)_ Improving strength qualities in sports training of deaf wrestlers 17-18 years. Science and Education. Kyiv. №5. 114-119. [in Ukrainian].
13. Joseph P. Adapted physical education and sport/ Joseph P., Winnick, EdD. State University of New York, College at Brockport, 2010. – 608.

14. Gierczuk D. Correlations between selected coordination motor abilities and technical skills of Greco-Roman wrestlers aged 14-15 / D. Gierczuk, J. Sadowski // Arch. Budo. 2006. - №5. 40-44
15. Karnincic H. Profile during Greco-Roman wrestling / H. Karnincic, Z. Tocilj, O. Uljevic [and others] // Journal of Sports Science and Medicine. – 2009. - №8. 17-19.
16. Lieberman L.J. Fitness for individuals who are visually impaired and deaf-blind / L.J. Liberman // Re.View, 2002. – № 1 (34). 13-23.
17. Lieberman L.J. Play and recreation habits of youth who are deaf-blind / L.J. Liberman, V. Mac. // Journal of Visual Impairment and Blindness, 2003. – № 97 (12). 755-768.

Citation: Zhytovozy M.P. (2021). SPORTS TECHNOLOGIES IN THE PRACTICE OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS WITH HEARING IMPAIRMENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF INCLUSIVE TYPE. Frankfurt. TK Meganom LLC. Paradigm of knowledge. 2(46). doi: 10.26886/2520-7474.2(46)2020.11

Copyright Zhytovozy M.P. ©. 2021. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.